

Sindikati radnika RGZ-a pisao Vučiću: Haos u Zavodu postao nepodnošljiv

Sindikati radnika u Republičkom geodetskom zavodu, koji štrajkuju 69 dana, zatražili su od predsednika Srbije Aleksandra Vučića da hitno primi predstavnike zaposlenih.

U pismu Vučiću sindikati su naveli da poštuju odluku Vlade i da su štrajk prilagodili Uredbi o minimumu procesa rada, ali da primena Odluke o načinu sprovođenja minimuma procesa rada od 15. aprila, koju je doneo direktor Zavoda, nije dala očekivane efekte.

„Umesto normalizacije rada u katastrima došlo je do pravog haosa koji se svakodnevno produbljuje a za koji direktor neosnovano

optužuje sindikate i zaposlene“, navodi se u pismu.

Podsetivši da su se Vučiću pisanim putem obraćali mnogo puta i ukazivali na „bahato ponašanje, krupne nepravilnosti u raspolaganju finansijskim sredstvima i zloupotrebe u radu direktora Borka Draškovića“, sindikati su istakli da Vlada nije preduzela ozbiljnije radnje u rešavanju problema.

„Dok Vlada okleva da utvrdi propuste i odgovornosti Borka Draškovića i njegovih saradnika, nastavljaju se dalje nezakonitosti i zloupotrebe, uništavanje Zavoda i progon zaposlenih. Utisak je da određene strukture u Vladi rade na zaštiti Borka Draškovića i njegovih nezakonitih dela“, ukazuje se u pismu.

Sindikati su naveli da imaju razumevanja za angažovanost i prevelike obaveze Aleksandra Vučića, ali da je haos u Zavodu postao nepodnošljiv a postupci Draškovića nedostojni za obavljanje funkcije direktora.

U pismu se dodaje da su odustali od odluke da do prijema svakodnevno budu ispred zgrade Predsedništva zato što na tom prostoru borave opozicioni aktivisti, a „sindikati niti su se bavili niti će se baviti politikanstvom“.

Čelik iz Smedereva otporan i na kvote

Železara "Hbis Srbija" nastavlja trend rasta proizvodnje. U prvom tromesečju proizvela je 437.000 tona čeličnih odlivaka, odnosno šest odsto više nego u istom periodu lane, potvrđeno je RTS-u u kompaniji. Železara je prva na listi srpskih izvoznika. Koliko nametnute kvote Evropske unije ugrožavaju njen rad?

Smederevska železara, u vlasništvu kineskog giganta "Hbisa", povećanje proizvodnje pospešila je većim angažovanjem proizvodnih kapaciteta. I pored ograničenja izvoza, dostižu, kažu, ciljeve koje je kompanija predvidela Biznis planom.

"Obim isporuke gotovih proizvoda u prvom kvartalu je iznad plana za ovu godinu, a primakao se obimu plasmana u istom periodu prošle godine. Nažalost, Srbija je potpala pod sistem kvota Evropske komisije, pa je samim tim 'Hbis Srbija' prinuđena da posluje u datim okolnostima, što otežava i plasman naših proizvoda na tržište Unije", saopšteno je iz "Hbisa Srbija"

Izveštaji sa svetskog tržišta metala i u uslovima trgovinskih tenzija na relaciji Vašington–Peking i nametnutih izvoznih kvota Evropske unije, ipak su optimistični – potražnja za čelikom raste, a cena je osam odsto povećana u odnosu na početak godine.

"Ono što je bitno kada govorimo iz ugla Srbije, kompanija 'Hbis' je postala vodeći izvoznik, pretekla je 'Fijat automobile Srbija' i svako pitanje kvota koje propisuje Evropska komisija ostavlja veliko pitanje za dalji izvoz", napominje direktor Sektora za analitiku PKS-a Bojan Stanić.

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Ljubodrag Savić ne vidi "neki naročiti problem", čak i ako bi situacija počela da se komplikuje što se tiče carina i izvoznih kvota.

"Mislim da će Kinezi naći načina za nesmetan razvoj čeličane u Smederevu. Ja očekujem da će taj veći deo te njihove proizvodnje završiti na domaćem tržištu jer Kinezi su u ovom trenutku možda najozbiljniji investitori u Srbiji. A za gradnju infrastrukture, mostova, puteva, raznih fabrika i drugih stvari čelik je osnovna sirovina", ukazuje profesor Savić.

Železara Smederevo je privatizovana 2016. Sa kineskim vlasnikom zadržala je 5.200 zaposlenih i za kratko vreme približila se maksimalno projektovanom kapacitetu od 2,2 miliona tona čelika godišnje. Pokriva samo 1,5 odsto tražnje za čelikom tržišta Evropske unije.

Nemci rado investiraju u Srbiji

Predsednik Aleksandar Vučić sastaje se sa nemačkim investitorom koji će u Srbiji uložiti u visoke tehnologije, saopšteno je iz njegovog kabineta. Iako još ne preciziraju o kojoj kompaniji je reč, Vučić kaže da će to promeniti poziciju Srbije na mapi najvažnijih investicionih destinacija u Evropi. Nemačke kompanije su do sada zaposlile oko 55.000 naših radnika, a ta zemlja nam je i jedan od najvažnijih trgovinskih partnera.

Da li će "Folksvagen" praviti nove modele u Srbiji još je otvoreno pitanje. U međuvremenu, od automobilske giganta brži je drugi nemački investitor. Koji – znaće se u utorak.

"Reč je o fabrici najviše tehnologije, u kojoj će biti zaposleni i veoma dobro plaćeni srpski inženjeri. Fabrika će biti u blizini Beograda, južnom Banatu ili Sremu", rekao je ranije predsednik Aleksandar Vučić.

Dok se čeka ime novog nemačkog investitora, predsednik PKS podseća na prethodne koji su zajedno uložili više od dve milijarde evra i uposlili oko 55.000 radnika.

"Poput 'Kontinentala' koji je ovde napravio centar za istraživanje i razvoj i saraduje sa univerzitetima, 'Boša' koji razvija deo softverskog programa ovde, 'Simensa' koji kada pogledate u Evropi svaku treću vetrenjaču koja proizvodi električnu energiju, generator je proizveden ovde u Srbiji, u Subotici", ističe predsednik PKS Marko Čadež

Od zemlje koja privlači male nemačke kompanije, do one u kojoj mnogo veće žele da ostanu i proizvode – taj put Srbija je prošla za deceniju, podseća Čadež.

"Stabilan ekonomski okvir, podrška za investicije koju imate od samog planiranja biznisa u Srbiji, do realizacije. Ono što mislim da smo dobro uradili je na polju obrazovanja - dualno obrazovanje. Kada smo rekli da će to imati presudan značaj za nemačke kompanije, evo pokazuje se da ima. Zašto? Zato što je to jedan sistem koji oni prepoznaju jer ga imaju kod kuće", ukazuje Čadež.

Više nemačkih investicija prati i porast trgovinske razmene. U 2018. iznosila je nešto manje od pet milijardi evra, a očekivanja su da će u ovoj godini taj broj biti još veći.

Popović: Kineske IT kompanije žele da investiraju u Srbiji

Kineske kompanije koje se bave informacionim tehnologijama zainteresovane su za dolazak u Srbiju kako bi pokrenule svoju proizvodnju, ali i razvojne centre, posebno u Industrijskom parku u Borči, navodi ministar za inovacije i tehnološki razvoj Nenad Popović, koji učestvuje na drugom Digitalnom kineskom samitu u Fudžou.

Nenad Popović navodi da je tokom prvog dana foruma razgovarao sa predstavnicima više kineskih kompanija koje se bave telekomunikacijama, veštačkom inteligencijom i robotikom i, kako kaže, svi su veoma zainteresovani za dolazak u Srbiju.

"Razgovarao sam sa predstavnicima mnogih kineskih kompanija od 'Tencent', 'Alibabe', 'Čajna mobajla' ... predstavnicima kompanija koje se bave veštačkom inteligencijom i robotikom i svi oni jako su zainteresovani da dođu u Srbiju da vide ono što će biti u industrijskom parku i da tu otpočnu svoju proizvodnju jer je Srbija zaista u srcu Evrope", navodi Popović.

Dodaje da se Kinezi u Srbiji osećaju kao kod kuće i, kako kaže, visoko cene šta je sve Srbija uradila u izgradnji inovacione i digitalne infrastrukture.

Na otvaranju drugog Digitalnog kineskog samita u Fudžou poručeno je da će Kina nastaviti da razvija nove informacione tehnologije, koje su ključne za napredak društva u svim sferama, od medicine i obrazovanja do smanjenja siromaštva.

"НОВОСТИ" ISTRAŽUJU: Srednja klasa bez para i glasa

Da li u Srbiji opstaje nekada najbrojniji sloj društva, koliko se promenio i koliko na to utiče ekonomska situacija

EKONOMISTI je mere po novčaniku, sociolozi po ulozi i značaju. I jedni i drugi se slažu da je u Srbiji sve više siromašnih. Srednjoj klasi, po parametrima Svetske banke, pripada do 40 odsto građana. Kada se pripadnost njoj meri doprinosom društvu, čini je tek svaki peti stanovnik. Ma kolika bila, stručnjaci upozoravaju da se sve manje pita, teže leči i obrazuje, i sve joj manje pripada u preraspodeli bogatstva.

Prva pomisao većine je da su životni standard i kvalitet života kriterijumi po kojima se određuje srednja klasa. U tom slučaju, u Srbiji bi to bili visokoobrazovani građani, koji mesečno zarade 1.000 evra, ne brinu o egzistenciji, letuju, zimuju, ne strahuju od iznenadnih troškova. Sociolozi upozoravaju da je tada reč o srednjem platnom razredu, a da srednju klasu određuje nešto sasvim drugo.

- Nju čine ljudi koji omogućuju reprodukciju sistema, zaposleni u javnom sektoru, visoko su obrazovani, koji donose programe. To su i oni sa visokom stručnom spremom u privatnim firmama, koji omogućavaju da ta preduzeća rade uspešno, koji su kreatori, ili realizatori programa. Komponentu srednje klase čine i ljudi koji imaju manje firme - objašnjava Slobodan Cvejić, profesor Filozofskog fakulteta. - Smatra se da je za stabilnost društva potrebno da srednja klasa čini od 20 do 25 odsto. U jednom periodu je taj broj u Srbiji pao ispod 20 odsto, zbog restrikcije zapošljavanja u javnom sektoru i sporog razvoja privatnog sektora.

Cvejić priznaje da se poslednjih nekoliko godina situacija popravila zbog privrednog rasta. Srednja klasa trenutno čini petinu našeg društva, ali joj se ekonomski položaj drastično pogoršao.

- Nejednakost se i dalje obnavlja, jer se bogatiji brže bogate nego što se popravlja položaj srednje klase - kaže Cvejić. - Smanjenje nejednakosti zavisi od ekonomskog rasta i politike društvenog razvoja. Trenutno živimo u prilično neoliberalnom modelu koji ne doprinosi tome. Nadležni pričaju o rastu i novim investicijama, ali ne i o tome kako će to biti raspoređeno. Da može drugačije, pokazuje primer Portugalije. Socijalistički premijer sprovodi socijalne investicije, od kojih koristi imaju i siromašniji slojevi društva. To omogućava da se mnogo bolje rasporede efekti razvoja.

U teoriji, sociolozi ukrštaju koplja po pitanju srednje klase. Pojedini smatraju da je srednji sloj pred nestajanjem, a drugi da je prisutan, ali je doživeo pad materijalnog i društvenog položaja.

- Jednostavno rečeno, nejednakosti u društvu su se produbile u tolikoj meri da se društvo brzo raslojava i polarizuje na moćnu, malobrojnu i bogatu elitu i sve siromašniju masu stanovništva - ukazuje Nada Novaković, stručni saradnik Instituta društvenih nauka. - Srednja klasa sve manje učestvuje u raspodeli dohotka i bogatstva, potisnuta je iz procesa donošenja važnih političkih odluka. Uz ovo ide, po pravilu, manja prohodnost kroz sistem obrazovanja i sve manja dostupnost ustanova za lečenje i socijalnu zaštitu porodice i pojedinca.

Kako ističe Novakovićeva, položaj srednje klase na kraju tranzicije je nepovoljniji nego na njenom početku. Njeni pripadnici su danas konglomerat slojeva srednjih preduzetnika, seljaka i zaposlenih u javnim službama. Razlikuju se po nivou obrazovanja, po ugledu, visini prihoda, uopšte kvalitetu života, ali i - interesima.

- Srednja klasa je opstala, ali je stabilnost njenog društvenog položaja značajno dovedena u pitanje - tvrdi Nada Novaković. - Dok pojedinci iz privatnog sektora imaju šanse da napreduju u društvu, dotle dosadašnji srednji slojevi u javnim službama imaju sve manje šanse za to. Samo pet odsto ljudi poseduje bogatstvo koliko i 85 odsto ostalog stanovništva. To posredno znači da je i srednja klasa relativno mala i nemoćna, ali ona nije nestala. Nekadašnja obećanja o boljem životu i prosperitetu, data većini srednjih slojeva tokom političkih promena 2000. godine, ostala su neispunjena. Viši kvalitet života za najveći broj pripadnika srednjih slojeva je za sada teško ostvarljiv cilj.

Globalizacija i tehnološki napredak, ma koliko otvorili vrata razvoju, pojačali su rizike i nesigurnost zaposlenih širom sveta. I istraživanje Svetske banke "Ka novom društvenom ugovoru", poručuje da je ljudima socijalna država potrebna više nego ikad. A put ka njoj je, reforma socijalne pomoći, zaštita radnika i progresivno oporezivanje, koje bi uzelo najviše od najbogatijih. Naši ekonomisti, međutim, nisu uvereni da bi u Srbiji to bilo moguće.

- Kod nas je oporezivanje linearno i teško da bi uspela pravednija raspodela - smatra Ljubodrag Savić, profesor Ekonomskog fakulteta. - Kada je Fransoa Oland to uradio u Francuskoj, bogataši su počeli da se iseljavaju. On je, kao levičar, pre deset godina rešio da poveća poreze bogatima, jer nije bilo načina da Francuzi zadrže stečena prava. Uveo je poreze na prihode veće od milion evra. I bogataši su počeli da odlaze. To bi se verovatno desilo i ovde. Suština našeg problem je za radnike katastrofalan Zakon o radu, koji se sada doraduje. I pogača i mač su u rukama vlasnika kapitala. U velikom broju firmi radnici se tretiraju samo kao trošak, isključivo kao broj. Ima boljih primera, ali je problem što država Srbija nije zaštitila prava zaposlenih.

EKONOMISTI srednju klasu određuju prema životnom standardu.

- Verujem da kod nas ima do deset odsto ljudi koji su apsolutno siromašni - kaže Ljubodrag Savić. - Oni ne mogu da obezbede elementarne uslove za život. Više od četvrtine građana Srbije je u riziku od siromaštva. Tu je i krug ekstremno bogatih. Sada se procenjuje da 35 do 36 ljudi drži polovinu svetskog bogatstva. Smanjuju se razlike u siromaštvu među zemljama, ali rastu razlike između bogatih i siromašnih unutar zemalja.

MERE ŠTEDNJE - MERE štednje u Srbiji su pogoršale položaj srednje klase - kaže Nada Novaković. - One se ogledaju u sve manjim izdvajanjima za društvene službe, smanjenju broja zaposlenih, stagnaciji i smanjenju zarada ovih srednjih slojeva uz istovremeni rast realnih troškova života. Poreska politika je u duhu neoliberalizma, snižena je i proširena osnova ubiranja poreza.

LEKS SPECIJALIS ZA "ŠVAJCARCIMA" STUPA NA SNAGU: Obračuni stižu brzo poštom

Leks specijalis, zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u "švajcercima", danas stupa na snagu. Dužnicima ponuđen rok za odluku o prelasku na evro 30 dana od prijema pošiljke

ZAKON kojim se rešava problem zaduženih u "švajcercima" od danas je na snazi. To znači da bankama upravo počinje da teče rok od 30 dana tokom kojih ovim dužnicima treba da dostave predlog konverzije kredita iz franaka u evro, uz otpis glavnice od 38 odsto i novu kamatnu stopu, važeću na dan 31. marta ove godine. Onog trenutka kada dobije preporučeno pismo iz banke, dužniku počinje da teče rok od 30 dana da na tu ponudu odgovori da li je za konverziju ili ne.

Advokat Jelena Pavlović, članica Upravnog odbora Udruženja CHF, koja je učestvovala u pregovorima sa bankama o načinu rešavanja ovog problema, upozorava da i sami dužnici treba da obrate pažnju i ne propuste predviđene rokove. I to ne zato što se sa bankom ne mogu i kasnije dogovoriti, već zato što bi to moglo da im donese određene troškove.

- Svako ko ima kredit indeksiran u švajcarskim francima treba da se interesuje da ne propusti rok predviđen leks specijalisom, imajući u vidu da je zakon predvideo poreske olakšice, kao i da dužnici ne snose troškove konverzije - objašnjava Jelena Pavlović.

Ona ukazuje da je ovim propisom predviđeno da se ne plaćaju ni troškovi notara, ni katastra. Uz to, svaki otpis bilo kolikog dela duga smatra se, prema poreskim propisima - ostvarenim prihodom građana. To znači da bi na otpisani deo glavnice zaduženi u "švajcercima" trebalo da plate i porez. Međutim, leks specijalisom je predviđeno da ovakav otpis neće biti tretiran kao prihod i da na njega neće biti obračunavan porez.

- Upravo zbog primena tih olakšica predviđenih zakonom, u smislu oslobođenja troškova, važno je da se konverzija kredita uradi u okviru predviđenih rokova. Da ne bi posle došlo do tumačenja da nešto treba platiti - ukazuje Jelena Pavlović.

Banke su dužne da novi obračun klijentima pošalju preporučenom poštom, na adresu navedenu u ugovoru kredita. Leks specijalisom je predviđeno da svi dužnici koji trenutno nisu u Srbiji ili nemaju mogućnost da prime poštu, mogu da se obrate bankama putem dopisa ili mejla i zatraže da im se ponuda dostavi elektronskim putem.

STVAR PROCENE

S OBZIROM na to da se zakon odnosi samo na dužnike u otplati kredita vezanih za franak, građani koji su već konvertovali svoj dug u evro po nekom od ranijih modela (znatno nepovoljnijih), nisu obuhvaćeni ovim propisom. Međutim, i oni mogu da pokušaju da se dogovore sa bankama.

- One banke koje razumeju da je dobro da izađu u susret dužnicima koji su već konvertovali svoje kredite to će učiniti, a one koje ne razumeju moraću na kraju sve to da plate preko suda. To je stvar njihove procene koja je do sada, smatram, bila veoma loša - navodi Jelena Pavlović.

Posao za još 400 radnika

Nastavlja se talas novog zapošljavanja u industrijskoj zoni "Sobovica" u blizini Kragujevca. U zonu stižu i dve nemačke i jedna austrijska firma. Do kraja godine 2.000 zaposlenih

U INDUSTRIJSKOJ zoni Sobovica kod Kragujevca, gde posluje nemački gigant "Simens", do kraja meseca će početi da radi još oko 400 radnika, a već je izvesno da će pored dve fabrike te kompanije, na tom prostoru, uskoro nići i jedna austrijska i dve nemačke firme. Reč je o proizvođačima delova i sklopova za šinska vozila.

U toj zoni trenutno radi oko 1.000 radnika, a čelnici "Simensa" i "Majnd grupacije", najavljuju da bi do kraja godine na tom prostoru moglo da bude angažovano oko 2.000 radnika.

Izvoz prvih tramvaja iz Šumadije bi trebalo da krene već početkom naredne godine za nemačko, francusko i špansko tržište. Izvesno je i da će se u Kragujevcu proizvoditi delovi i kompozicije za londonski metro, te tramvaji za Beograd i mnogobrojne nemačke gradove, kao i vagoni za austrijsku železnicu.

- Već smo izgradili više od 30.000 kvadrata hala - kaže Bratislav Milanović, osnivač te zone i član borda direktora "Simensa". - Pregovaramo sa velikim kompanijama iz celog sveta, koje su potvrdile da će svoje pogone otvoriti u ovoj zoni. Odlučili smo da na ovom prostoru radi bar osam poznatih svetskih brendova iz oblasti šinskih vozila. To je proces koji traje i koji će prve svoje konture dobiti krajem ove godine, a finalni izgled za dve godine.

"Novosti" nezvanično saznaju da će pored pet poznatih evropskih kompanija, koje saraduju sa "Simensom" i koje proizvode delove za tramvaje i vozove, još bar tri poznata kineska proizvođača locirati svoju proizvodnju u Sobovici.

ULAGANJE DRŽAVE I GRADA

VLADA Srbije je u prethodne dve godine uložila oko 15 miliona evra u opremanje radne zone Sobovica - Lužnice, dok je grad izdvojio više desetina miliona dinara za uređenje putne infrastrukture do te zone. Očekuje se da država izgradi i železničku prugu do trase Lapovo - Kragujevac, u dužini od šest i po kilometara, a taj posao koji će "Simensu" omogućiti direktan izvoz vozova i tramvaja železnicom, biće završen do početka 2021.

Mnogim penzionerima se ukida eko-taksa

Uvodi se novi princip naplate naknade za zaštitu životne sredine, na udaru svi koji rade zastarelim tehnologijama

UBUDUĆE će od plaćanja obavezne ekološke takse biti izuzeti nezaposlena lica, penzioneri sa primanjima do 25.000 dinara i mladi do 18 godina, navodi se u nedavno usvojenoj uredbi koju je donela Vlada Srbije. Druga novina je da će se naplata vršiti prema emitovanom zagađenju, što je novina u odnosu na dosadašnju praksu.

Sve do sada, ekološka taksa naplaćivana je po kvadratnom metru stambenog prostora ili procentu ostvarenog prihoda. To je stvaralo probleme privrednicima, pravilo velike razlike u naplati i ostavljalo prostor za različite vrste zloupotrebe.

- Ubuduće, taksa će biti naplaćena isključivo prema obimu zagađenja vode, vazduha ili tla. To znači, ako zagađujemo, platićemo, ako ne zagađujemo, nećemo platiti - kaže za "Novosti" Filip Radović, direktor Agencije za zaštitu životne sredine.

Naknada za zagađenje životne sredine biće određena onima koji emituju štetne materije, proizvođačima i odlagačima opasnog otpada i javnim komunalnim preduzećima. Drugu naknadu, koja je propisana za zaštitu i unapređenje životne sredine, osim firmi i preduzetnika, platiće i građani koji zagađuju životnu sredinu.

- Na listi platiša biće i firme koje prevoze naftne derivate i opasne industrijske materije. Uredbom su obuhvaćeni i proizvođači opasnog otpada, kao i oni koji ga odlažu - kažu iz Agencije za zaštitu životne sredine.

Biće pojačana kontrola trošenja novca od ekološke takse, ali i naplata, koju će obavljati gradovi i opštine. Svi prihodi biće uplaćeni u njihove budžete.

- Uz Ministarstvo zaštite životne sredine, Ministarstvo finansija i Agenciju za zaštitu životne sredine, biće angažovano i više ekoloških inspektora na lokalni. Računa se da će se primenom udvostručiti prihodi po tom osnovu. Biće povećana izdvajanja za troškove životne sredine od 0,8 do jedan odsto BDP-a, što je i proseki Unije - navode iz agencije.

Novo pravilo najviše će uticati na proizvođače koji posao obavljaju zastarelim tehnologijama. Na ovaj način uvodi se poštovanje principa "zagađivač plaća", koji se nekoliko decenija primenjuje u EU.

TONE OTPADA STIŽU NAM IZ RUMUNIJE

ISTOVREMENO sa najavom o subvencijama za reciklažu otpada i ulaganjem u postrojenja za preradu otpada, povišen vodostaj doneo je tone smeća u reku Tamiš iz susedne Rumunije. Porastom vodostaja ove reke, došlo je do pokretanja i bujice đubreta, koje je voda povukla sa nepoznatih mesta, deponija i obala iz susedne države.

- Nažalost, ne postoje mere kojima možemo da utičemo na način odlaganja otpada u drugim državama - kažu iz Agencije za zaštitu životne sredine.

Prema poslednjim informacijama, brana u Tomaševcu je otvorena, zbog čega je sadržaj nastavio da pluta rekom. Stanovnici su mogli da vide plastični otpad, đžakove i ostatke uginulih životinja.

ПОЛИТИКА

Jedan zahtev rešava sve

Srbija ima ugovor s 29 zemalja iz kojih stižu inostrane penzije, zaposleni koji je stekao uslov za penziju, zahtev podnosi isključivo u državi u kojoj živi

Zaposleni koji imaju deo radnog staža u Srbiji, a deo u inostranstvu, često su u nedoumici kada treba da podnesu zahtev za penziju: da li da sačekaju da steknu istovremeno uslov u obe države ili je dovoljno da to bude samo u jednoj.

Pojedini odlučuju da zahtev za penziju pošalju onoj zemlji gde imaju najviše staža, ili iz koje očekuju najveću penziju, pri tome zanemarujući staž u Srbiji, plašeći se da bi ovdašnja penzija mogla da im pokvari prosek i da nepovoljno utiče na iznos inostrane.

U Fondu za penzijsko invalidsko osiguranje kažu da Srbija ima ugovor s 29

zemalja iz kojih stižu inostrane penzije i da je osnovno da zaposleni koji je stekao uslov za

penziju zahtev za penziju podnosi isključivo u državi u kojoj živi. Tačnije, nije potrebno podnositi pojedinačne zahteve i u našoj i u stranoj zemlji. Zahtev podnet u jednoj državi smatra se podnetim u svim državama u kojima osiguranik ima staž. A to može biti u pet različitih država u kojima je radio, a sa kojima Srbija ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju.

Kako bi ostvario penzije iz svih zemalja u kojima je radio, potrebno je navesti sve te države i priložiti dokaz o stažu. Ukoliko ne raspolaže dokazima o stažu, neophodno je da što preciznije navede poslodavce, tačna mesta i vreme kad je zaposleni radio.

Na pitanje šta ako zaposleni ne zna da li mu je poslodavac uplaćivao doprinose, u PIO sugerišu da se i taj period navede, kako bi se proverilo da li u inostranstvu takav staž postoji ili ne.

Na pitanje šta u slučaju da staž u Srbiji nije dovoljan za penziju, a u Nemačkoj jeste, da li moraju da se ispune i inostrani uslovi pa tek onda podnese zahtev, u PIO odgovaraju da je u tom slučaju potrebno zatražiti potvrde staža iz svih drugih zemalja gde je osiguranik radio.

Ukoliko je trajanje staža u Srbiji dovoljno za penziju doneće se rešenje za takozvanu samostalnu penziju. Za ovakvu penziju inostrani staž nije potrebno da se uračunava. Ostvarivanje prava na penziju u Srbiji ne znači da su uslovi ispunjeni i u inostranstvu. I obrnuto. Zato se dešava da starosni penzioner u Srbiji mora da sačeka navršene još neke godine života kako bi dobio i deo inostrane penzije.

Moguća je i druga situacija da su uslovi za penziju druge države blaži od srpskih, pa da osiguranik pre dobije inostranu nego domaću penziju.

U tom slučaju on ponovo podnosi zahtev i to u državi u kojoj živi bez obzira na to što se taj zahtev odnosi isključivo na inostranu penziju. Pošto ovakva situacija može i znatno da odloži početak primanja penzija, potrebno je da osiguranik i pre podnošenja zahteva za penziju fondu podnese zahtev za utvrđivanja staža u inostranstvu. U PIO još napominju da se, prema svim sporazumima zaključenim s zemljama bivše SFRJ, staž u trećoj državi uzima u obzir samo ako je on uslov za ostvarivanja prava.

Pri određivanju visine penzije, u obračun se uzimaju isključivo zarade ostvarene u Srbiji, a zatim se od tako dobijenog iznosa obračunava srazmeran deo koji odgovara udelu srpskog staža u ukupnom trajanju.

Sličan princip je i u drugim državama, pa se ne može dogoditi da, na

primer, niža zarada u Srbiji umanju francusku ili kanadsku penziju, čega se penzioneri najviše plaše, zaključuju u penzijskom fondu.

INSAJDER.NET

Vlast i opozicija – nadrealna tragikomedija

<https://insajder.net/sr/sajt/stav/14345/Vlast-i-opozicija-%E2%80%93-nadrealna-tragikomedija.htm>

Odnos vlasti i opozicije u Srbiji mogao bi biti predložak za tragikomediju. Vrlo komičnu i vrlo tragičnu s elementima nadrealnog. „Osuđeni“ da žive jedni pored drugih, da fingiraju demokratičnost, „ljubav“, toleranciju i zalaganje za evropske vrednosti, skloni da jedni drugima podmetnu nogu gde god su u mogućnosti... S jednom razlikom – u rukama jednih je apsolutna moć, što ih ne čini manje neprijateljskim prema drugima, a drugi se bore iz šatora ispred Predsedništva, uz niz katkada komičnih situacija, kao što je primopredaja šatora, kompjutera i megafona ili noćno pevanje uz gitaru ispod prozora... Jedni se

razjedinjavaju, iznoseći prljav veš da bi se potom ujedinjavali, a onda se čudili što isti prljav veš bude korišćen protiv njih.

I kao da sama apsurdnost cele situacije nije dovoljna, oni na vlasti huliganskim rečnikom rečeno, jednostavno na svakom koraku cipelare opoziciju. To je ono kad je protivnik već oboren i na podu, a bahati pobednik nadmoć dokazuje dodatnim šutiranjem – jednostavno – iživljava se na

njemu. To se ni u huliganskom svetu ne smatra naročito časnim potezom, ali čini se da je viteštvo, čojstvo, odavno izumrla kategorija, barem kada su u pitanju ovdašnje vlasti.

Ni trunke makar kobajagi dijaloga, učtivosti i civilizovanog ophođenja. Niti pokušaja da se iz institucije ispred koje logoruje opozicija u belom šatoru makar odgovori uz ljubaznost, makar i simuliranju, i iole izabranim rečima. Umesto toga, rečnik kojim članovi SNS - bez izuzetka – od predsednika, preko ministara, do članova koji istupaju u javnosti, „časte“ predstavnike nekonsolidovane opozicije sastoji se isključivo od uvreda, dezavuisanja, nipodaštavanja... U Skupštini, u lokalnim parlamentima, u javnosti... Ako je tako u javnosti, kako li je kad nje nema?

I ne samo opozicije. Sličan je pristup i prema pojedinim državama i simbolima drugih država, i to na način na koji zemlja koja drži do svoje diplomatije ne bi smela da dopusti poput onoga kada premijerka, predsednik i ministar nacionalni simbol Albanaca nazivaju kokoškom, a Albance – Šiptarima.

Teško je zamisliti bilo koji odnos u kojoj je ovakav način obraćanja pristojan, pa čak i dozvoljen – eventualno bi se moglo zamisliti da se neljudski robovlasnik na taj način obraća robu – tonom i jezikom punim provokacija namenjenim ponižavanju obespravljenih.

Zapravo, u pitanju je za nijansu upripodobljen radikalski rečnik.

Istovremeno, predsednik države omalovažava i sopstvene građane – i one koji su čelnici opozicije i njihove glasače, a to se kosi s onim što Ustav propisuje u članu 111 - „Predsednik Republike izražava državno jedinstvo Republike Srbije“. Prozivkama, obezvređivanjem i jasnim prezirom prema delu građana teško da se e „izražava jedinstvo“. Do jedinstva se dolazi dijalogom koji nije ni na pomolu.

A kada nema dijaloga, a u slučaju vlasti i opozicije ga nema, rastu tenzije. U takvoj situaciji ni ozbiljniji sukobi nisu isključeni, a potcenjivačko ponašanje vlasti bi se bez mnogo okolišanja moglo nazvati provokacijom.

Kao da nikada nisu bili u opoziciji i kao da se tamo nikada ne mogu vratiti.